

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје
**ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ
И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО**

Аудиториски вежби 10

Типови на шаблони за веб страни и нивна реализација со
помош на CSS

Веб дизајн

6 мај 2013 г.

Позиционирање

- За позиционирање зборуваат на предавања
- Постојат неколку типа на позиционирање
  - absolute** апсолутно позиционирање
  - relative** релативно позиционирање кое може да биде во однос на нормалната позиција и во однос на прозорецот
- Постои и т.н. лебдење (floating)

Апсолутно позиционирање

```
<html>
<head>
<style type="text/css">
  h2 {
    position: absolute;
    left: 100px;
    top: 150px;
  }
</style>
</head>

<body>
  <h2>This is a heading
    with an absolute
    position</h2>
  <p>With absolute
    positioning, an
    element can be
    placed anywhere on a
    page. The heading
    below is placed 100
    px from the left of
    the page and 150px
    from the top of the
    page.</p>
</body>
</html>
```

With absolute positioning, an element can be placed anywhere on a page. The heading below is placed 100px from the left of the page and 150px from the top of the page.

This is a heading with an absolute position

Релативно позиционирање во однос на прозорецот

```
<html>
<head>
  <style type="text/css">
    p.pos_fixed {
      position:fixed;
      top:30px;
      right:5px;
    }
  </style>
</head>
<body>
  <p class="pos_fixed">Some
    more text</p>
  <p><b>Note:</b> IE7 and
    IE8 supports the
    fixed value only if
    a !DOCTYPE is
    specified.</p>
  <p>Some text</p><p>Some
    text</p><p>Some text
  </p><p>Some text</p>
  <p>Some text</p><p>
    Some text</p>
</body>
</html>
```

Note: IE7 and IE8 supports the fixed value only if a !DOCTYPE is specified.

Some more text

Some text

Some text

Some text

Some text

Some text

Some text

Релативно позиционирање во однос на нормалната позиција

```
<html>
  <head>
    <style type="text/css">
      h2.pos_left {
        position:relative;
        left:-20px;
      }
      h2.pos_right {
        position:relative;
        left:20px;
      }
    </style>
  </head>
  <body>
    <h2>This is a heading with no position</h2>
    <h2 class="pos_left">This heading is moved left
      according to its normal position</h2>
    <h2 class="pos_right">This heading is moved right
      according to its normal position</h2>
    <p>Relative positioning moves an element RELATIVE
      to its original position.</p>
    <p>The style "left:-20px" subtracts 20 pixels from
      the element's original left position.</p>
    <p>The style "left:20px" adds 20 pixels to the
      element's original left position.</p>
  </body>
</html>
```

This is a heading with no position

**his heading is moved left
ccording to its normal position**

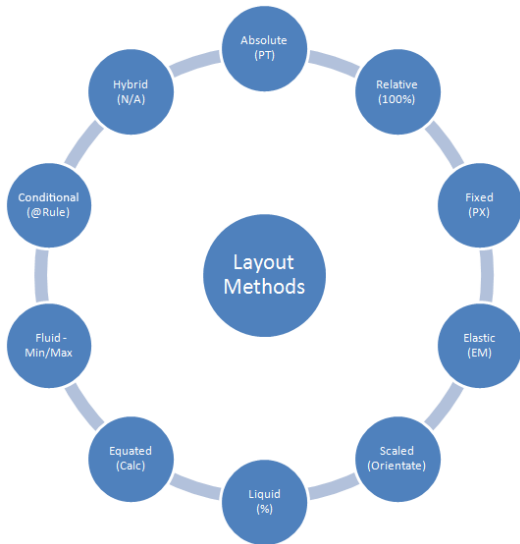
**This heading is moved right
according to its normal position**

Relative positioning moves an element RELATIVE to its original position.

The style "left:-20px" subtracts 20 pixels from the element's original left position.

The style "left:20px" adds 20 pixels to the element's original left position

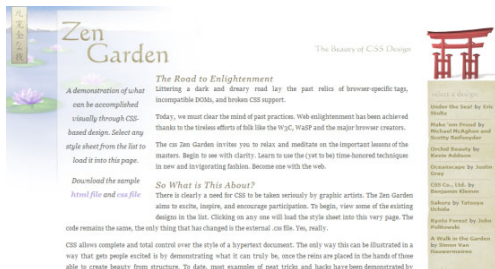
Типови на шаблони (layouts) за веб страни

Течен шаблон

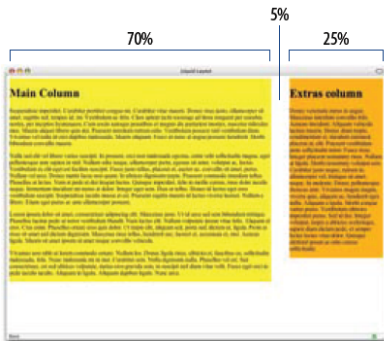
Liquid (Fluid) Layout

- Најрелаксиран метод за динамичко менување на големината на елементите со помош на задавање мерки со проценти (%).
- Тотално спротивен на фиксниот - содржината го зазема целокупниот расположлив простор.
- Корисен е во наголем број на ситуации, бидејќи е прилагодлив на ширината на екранот.
- Може да настанат проблеми ако екранот е премал или преголем.

Liquid Layout

Течен шаблон изразен со процентуални вредности

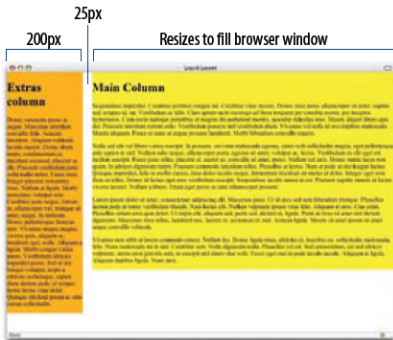
```
div#main {  
  width: 70%;  
  margin-right: 5%;  
  float: left;  
  background: yellow;  
}
```

```
div#extras {  
  width: 25%;  
  float: left;  
  background: orange;  
}
```


Liquid Layout

Течен шаблон кој комбинира фиксна ширина со проценти


```
div#main {  
  width: auto;  
  position: absolute;  
  top: 0;  
  left: 225px;  
  background: yellow; }  
  
div#extras {  
  width: 200px;  
  position: absolute;  
  top: 0;  
  left: 0;  
  background: orange; }
```

Течен-Мин/Макс шаблон

Fluid-Min/Max Layout

- Го надминува проблемот кога просторот станува претесен или преширок (или превисок или пренизок)
- Со давање на минимални и максимални ширини и висини се поставуваат граници до кои сакаме да има флексибилно ширење и стеснување.
- Се користи за избегнување на хоризонтално движење по екранот (horizontal scrolling)
- Ги користи својствата min-width, max-width, min-height и max-height

Фиксни шаблони

Fixed Layouts

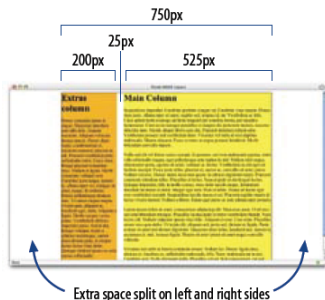
- Прилично предвидлив изглед на страната дури и на различни прелистувачи со различни големини.
- Препорачлив за страници кои преферираат контрола и предвидливост пред оптимизиран изглед во зависност од ситуацијата во која се гледа страницата.
- Мерките најчесто се изразени во пиксели (px).
- Проблематичен за помали екрани.

- Добро решение доколку страницата има многу делови кои имаат фиксни големини (позадински слики што не се повторуваат, логоа, граници со нерелативни елементи итн.)

Fixed Layout

Пример на фиксен шаблон изразен со пиксели

- Се креира со специфицирање на ширина и висина во пиксели.
- Обично содржината на целата страна се става во еден div (кој обично се нарекува “content”, “container”, “wrapper” или “page”)

Еластични шаблони

Elastic Layouts

- Популарен поради предвидливата должина на линиите текст иако тие може да се зголеми-ваат/намалуваат.
- Содржината и текстот расте и се намалува во зависност од ситуацијата.
- Мерките (на текстовите, должина и ширина) се изразени во em. (1em е најчесто 12px)
- Шаблонот ја следи содржината и се прилагодува на неа.
- Добро решение доколку страницата има текстуални содржини кои динамички се менуваат и треба да овозможат убав приказ дури и за кратки и за долги текстови.

Elastic Layout

Пример на еластичен шаблон

- Недостаток е што сликите не можат лесно да се скалираат заедно со текстот и остатокот од шаблонот.
- Ако текстот е поставен на големина 76% (околу 12 пиксели на повеќето прегледувачи) а страницата е поставена на 40 em, тогаш ширината на страницата ќе биде 480 px (40 em x 12px). Ако корисникот го зголеми текстот на 24px тогаш страницата ќе порасне на 960 px.

Апсолутен шаблон

Absolute Layout

- Ова е една од поретко употребуваните опции за шаблони.
- Најчесто се користи за веб страни кои очекувате често да бидат печатени, или природата на содржината е таква што ви се потребни апсолутни димензии (едитирање на документи, табеларни пресметки итн)
- Најчесто димензиите се изразени во апсолутни димензии (cm, mm, inches и pt)

Релативен шаблон

Relative Layout

- Големината се прилагодува во зависност од видливиот дел (viewport) на прелистувачот.
- Овој тип на шаблони ја зафаќа максимално расположливата ширина без разлика за каков тип на екран се гледа страницата.
- Многу малку страници користат 100% од расположливата ширина бидејќи предолгите линии текст се понапорни за читање.

Скалиран шаблон

Scaled Layout

- Еден од поновите шаблони достапни во CSS3.
- Дозволува манипулација со видливиот дел во зависност од ориентацијата на уредот (portrait или landscape)
- За разлика од другите шаблони, овој тип не зависи од мерките во кои се изразени големините туку од специфичниот тип на шаблон.
- Овозможува подобро искористување на достапното место на мобилните уреди.

Равенски шаблон

Equated Layout

- Достапен во CSS3 - ја користи функцијата calc
- Сеуште не е распространет многу, бидејќи сите прелистувачи не го поддржуваат, но потенцијално е многу моќен.
- Сакате да искористите 100% од расположливиот простор но притоа да водите грижа за div-ови со граници, елементи со фиксна ширина итн.

Дозволува пресметки од типот:

```
width: calc(50% - 200px)
```

W3C Working Draft

3.7.4. The 'calc' function

The **calc(<expression>)** function can be used wherever length values are allowed. The expression within the parenthesis is computed at the same time as 'em' lengths are computed, with the syntax given below.

Example XVI

```
section {
  float: left;
  margin: 1em; border: solid 1px;
  width: calc(100% / 3 - 2*1em - 2*1px);
}

p {
  margin: calc(1em - 2px) calc(1em - 1px);
  border: solid transparent; border-width: 2px 1px;
}

p:hover { border-color: yellow; }
```

The simple expression language of the 'calc()' function supports five arithmetic operators (* and / have lowest precedence, *, /, and 'mod' have highest precedence) and parentheses. At a later date new operators such as min/max, conditionals, etc, and maybe new constants may be added.

The expression language is defined by 'length-expression' below:

```
<length> := calc( <length-expression> ) | <static-length>
<length-expression> := <length-additive-expression>
<length-additive-expression> :=
  <length-multiplicative-expression> |
  <length-additive-expression> "+" <length-multiplicative-expression> |
```

Условен шаблон

Conditional Layout

- Со подемот на разноликите мобилни уреди се наметна потреба за промена на дизајн кои ги надминуваат ограничувањата на конвенционалните дизајни со цел да се добие оптимизирано искуство.
- Со овој дизајн се овозможува употреба на различен CSS стил во зависност од уредот или ширината и висината на прегледувачот.
- Нуди огромен потенцијал (под услов сите прегледувачи да го поддржуваат добро).

- Се постигнува со помош на Media Queries - <http://www.w3.org/TR/css3-mediaqueries/>
- Ако сакаме да го користиме треба да се прават различни CSS стилови за различните уреди.

Хибриден шаблон

Hybrid Layout

- Ова е најпопуларен шаблон - правилно е да се користи плански, но понекогаш ова се прави несвесно.
- Се користат различни типови на мерки во рамките на иста страна (px, %, em) бидејќи нудат различни предности.

Можеби ќе имате апсолутен шаблон за Printer friendly верзија на страната и за некои страни со табеларни пресметки, за други со фиксни ширини во кои содржината е течна, а истовремено со содржина која е скалабилна во зависност од уредот.

Кој шаблон е најдобар?

- Многу избори и одлуката треба да се донесе по внимателна анализа на приоритетите, типот на корисници кои ја користат страницата, уредите од кои пристапуваат, типот на содржината итн...
- Не постои совршен начин за справување со сите ситуации и ниту еден шаблон не е најдобар за се'.

Пишување на CSS стиловите за готов (добро осмислен)
HTML документ

Прашања ?